

Харківська державна академія дизайну і мистецтв»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

(назва факультету)

Кафедра монументального живопису

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: **РОСПИС ДЛЯ ФОЙЄ АРХІТЕКТУРНОЇ СПОРУДИ НА ТЕМУ
«ЗАМИКАЮЧИ КОЛО»**

Виконав: студент 4 курсу,
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
(шифр і назва спеціальності)

ОПП «Стріт-арт і монументальне мистецтво»

(назва освітньо-професійної програми)

Володимир ТВЕРДОХЛЄБ

(ім'я та прізвище)

Керівник проф. Володимир НОСЕНКОВ

(ім'я та прізвище)

Рецензент доц. Дмитро КУРСІН

(ім'я та прізвище)

Харків — 2026

Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

Кафедра монументального живопису / денна форма навчання

Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»

Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

ОПП «Стріт-арт і монументальне мистецтво»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри монументального живопису

“ 12 ” травня 2026 року
Є.О. Котляр

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Володимир ТВЕРДОХЛІБ

1. Тема проекту: Роспис для фойє архітектурної споруди
на тему «Замикаючи коло»

керівник проекту (роботи) Носенков Володимир Миколайович, професор,
заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри монументального живопису
ХДАДМ

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом вищого навчального закладу від “01” травня 2026 р. № 106-ОС

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 08.06.2026

3. Вихідні дані до проекту (роботи): Зібраний підготовчий матеріал під час переддипломної практики

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- *Обґрунтування актуальності теми;*
- *Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів;*
- *Аналіз аналогів;*
- *Розробка авторської концепції рішення теми;*
- *Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;*
- *Художньо-технологічні засоби виконання твору;*
- *Висновки;*
- *Список літератури;*

- *Ілюстративні матеріали.*

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): проектна частина (вигляд твору в об'єкті, живописний твір), розмір 80 x 100 см.)

6. Дата видачі завдання 01 лютого 2026 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Затвердження теми дипломної роботи	Травень	ок
2	Аналіз аналогів	Травень	ок
3	Розробка авторської концепції рішення теми	Травень	ок
4	Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;	Травень	ок
5	Затвердження ескізів рішення теми	Травень	ок
6	Систематизація інформації до пояснювальної записки	Травень	ок
7	Виконання оригіналів дипломної роботи	Травень-червень	ок
8	Оформлення пояснювальної записки та дипломної роботи	Травень-червень	ок
9	Захист дипломної роботи	Червень	ок

Студент Володимир ТВЕРДОХЛЄБ

Керівник проекту (роботи) _____ Володимир НОСЕНКОВ

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ.....	2
ЗМІСТ.....	4
ВСТУП.....	5
КОНЦЕПЦІЯ РОБОТИ.....	7
РОЗБІР ОБ'ЄКТА.....	9
ЗБІР МАТЕРІАЛУ.....	10
РОБОТА З АНАЛОГАМИ.....	12
СЦЕНАРІЙ РОБОТИ.....	16
КОМПОЗИЦІЙНЕ, СТИЛЬОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ РІШЕННЯ.....	18
СКЛАД ПРОЕКТУ.....	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	22
АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ.....	23

ВСТУП.

Міське середовище з часом зазнає змін, тісно пов'язаних із появою нових форм мистецтва, і серед безлічі прогресивних форм мистецтва вважають монументальне мистецтво одним із найважливіших.

Згідно з «Енциклопедією сучасної України», ця сфера мистецтва поєднує художні об'єкти з сучасною архітектурою в єдиний візуальний образ. З цієї причини такий підхід пропонує переосмислити те, як використовуються класичні техніки, такі як фресковий живопис, вітражі, мозаїчні панно та графіті, які можна трансформувати в сучасні мурали та вуличне мистецтво. Ці зміни сприяють покращенню взаємодії в сучасній культурній сфері. Міський ландшафт перетворюється на відкритий простір мистецтва, а фасад будівлі сам по собі створює можливості для взаємодії з мешканцями міста.

Об'єкт дослідження.

Еволюція стилів і структур масштабного живопису від ранніх настінних розписів до сучасних стилів вуличного мистецтва.

Предмет дослідження.

Сучасний фресковий та монументальний живопис: розвиток у часі, технічні особливості та візуальні стилі.

Мета дослідження.

Метою дослідження є проведення теоретично обґрунтованого аналізу процесів розвитку монументального мистецтва та архітектури з плином часу. Спрямоване на визначення основних характеристик сучасних художніх форм у міському ландшафті.

Незважаючи на прискорення розвитку суспільства та появу безлічі нових художніх течій і напрямків, монументальне мистецтво, що виникло сотні років тому, не втратило своєї важливості та новизни в сучасному світі. У поєднанні з новітніми тенденціями в образотворчому мистецтві воно отримало нове дихання в умовах сучасного міського середовища, додало краси та гармонії сучасній архітектурі.

КОНЦЕПЦІЯ РОБОТИ.

«Меч, опущений вістрям донизу, важить більше, ніж меч, піднятий для удару. Бо перший тримає на собі мир, а другий - лише смерть».

Лицарське прислів'я XV століття.

Згідно з історичними даними, лицарі з'явилися у Західній Європі в період Середньовіччя (XI–XV ст.) як військовий і землевласницький стан. Спочатку лицарі були професійними військовими, пізніше вони перетворилися на унікальний культурний феномен. У лицарів місія полягала у захисті справедливості, слабких і церкви.

Лицарі - скільки легенд і міфів складено про цих героїв протягом століть. Написано безліч романів, які підтверджуються історичними фактами, але є й чимало вигадок. Проте образ благородного лицаря, який захищає слабких, справедливого, який захищає закон, формується в ідеях людства які відстоюють чесність, порядність і справедливість.

У сучасному світі лицарі асоціюються переважно з вигаданими героями, яким присвячуються фільми, романи та комп'ютерні ігри. Але хто сказав, що зараз не можна бути чесним, порядним і захищати слабких? Кожен сам обирає свій шлях. У сучасних реаліях кожній людині потрібно мати свій «кодекс честі».

Сучасна Україна має надзвичайно багату історичну спадщину, сформовану ще з козацьких часів. Достатньо згадати літературний твір «Дума про Байду», герой якого був справжнім лицарем і борцем за свободу та незалежність України. Виходячи з цього, рядки з поеми «Кавказ» Т.Г.Шевченка «Борітеся - поборете, Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!» це не просто літературний вислів,

а реальне відображення героїчного минулого українського козацтва, що сягає корінням і походженням у лицарський рух у середньовіччі, тим самим підкреслюючи, що зображений лицар дипломного проекту є духовним і моральним предком українських козаків. Для яких мир і справедливість були суттю їхнього буття.

Основне завдання дипломного проекту полягає у створенні цілісного, монументального художнього образу, який за допомогою поєднання геральдичної символіки та фігури коронованого лицаря-охоронця передає філософську концепцію захисту миру та справедливості. Проект закликає за допомогою візуальних засобів живопису довести, що протилежні сили можуть співіснувати в гармонії, якщо вони об'єднані та підпорядковані вищому закону справедливості.

Візуалізувати через монументальний живописний образ ідею відновлення світової гармонії, де лицар виступає гарантом миру і головним суддею у протистоянні двох протилежних сил.

РОЗБІР ОБ'ЄКТА.

Композиція призначена для будь-якого фойє архітектурної споруди. Це може бути сучасний інтер'єр художньої галереї або музею де стіни загальним розміром 100 x 200 см, сама робота має розмір 80 x 150 см, прямокутної форми.

Найкраще композиція виглядатиме у стилі мінімалістичному неокласицизму.

Інтер'єр просторої зали, в якій масивні білі колони. Колони знаходяться у ритмічному ряді, на задньому плані арки, які створюють відчуття глибини та масштабності. Прямокутні колони, квадратні ніші на стелі, паралельні лінії підлоги гармонічно та цілісне поєднує у єдине ціле усю композицію. Світло вбудоване у стельові ніші, завдяки чому імітується природне верхнє освітлення. Рівномірне світло забезпечує відтворення кольору композиції. Підлога має світло-сіру матову текстуру, міжплитові шви створюють лінійну перспективу, яка сходиться до нижнього краю картини, завдяки чому погляд глядача спрямований до композиційного центру проекту.

Гармонійне просторове рішення залу повторює лінійно-конструктивну схему самої картини. Вертикальні колони підкреслюють геометрію геральдичних прапорів. Можна вільно відійти на 5–10 метрів, щоб повною мірою оцінити композицію такого масштабу.

ЗБІР МАТЕРІАЛУ.

Сучасне образотворче мистецтво перебуває у постійному пошуку нових образів для вираження вічних філософських питань: добра і зла, війни і миру, хаосу і порядку. Проект «Замикнаючи коло» звертається до жанру символічного фентезійного живопису, де через геральдичну символіку та образ лицаря-охоронця розкривається концепція світового балансу. Для визначення основних мотивів дипломного проекту було проведено аналіз історико-культурних джерел, геральдичної символіки та міфології епохи Середньовіччя та Ренесансу.

Лицар у золотих обладунках уособлює основну ідею. Глухий шолом, що повністю приховує обличчя, зображує лицаря не як конкретну історичну постать, а як ідеального героя, який є уособленням закону, обов'язку, честі та справедливості. Золоті обладунки свідчать про його недоторканність для земних пристрастей і конфліктів. Він не належить ані до лівої, ані до правої сторони - він вище за них.

Коронація та декоративне вітражне вікно, розташоване над фігурою лицаря, завершують верхню частину композиції, згладжують кутастість прапорів і візуально створюють захисний купол. Корона є фінальним штрихом ідеї проекту. Накладення корони на лицаря - це процес замкнення кола влади та гармонії, символ підписання вічного миру. Протиборчі сторони - Орден Лева та Орден Вовка - дійшли згоди. Вони добровільно віддають головну владу лицареві - королю, підкоряються єдиному правителю щоб зупинити війну. Сама форма корони як замкнутого золотого кільця завершує філософську концепцію, перетворюючи фігуру воїна на законного правителя та хранителя створеного ним світу.

Меч опущений до низу - це жест миру. Лицар тримає меч обома руками, встромивши його у землю. Цей жест прийнятий як завершення битви, припинення кровопролиття, через який жодна зі сторін не має права переступити. Меч тут виступає як вісь світу, навколо якої будується порядок.

Зображення лева на лівому геральдичному прапорі - у мистецтві лев - це цар звірів, королівська влада, відвага та сила. Червоний фон і золотий лев символізують стихію вогню - ту силу, яка діє відкрито, гордо та з позиції сили. Це символ світлового, денного тріумфу.

Зображення Вовка на правому геральдичному прапорі - вовк є символом нічної сили, місячного циклу, витривалості, глибокої інтуїції та вірності своїй зграї. Синій колір прапора та срібний силует вовка уособлюють стихії льоду або води, де холод і виживання вимагають дисципліни, прихованої стратегії та непохитної стійкості.

Прапори із зображенням лева та вовка символізують повну протилежність: день і ніч, літо і зима, імпульсивність і раціональність.

Проект виконаний як художня алегорія, що створює глибокий філософський підтекст навколо ідеї відновлення миру та справедливості, де кожен елемент - від шолома до прапорів із зображенням звірів - підкреслює головну тему: підтримання рівноваги світу та замикання кола влади.

РОБОТА З АНАЛОГАМИ.

Створення дипломного проекту для сучасного міста вимагає теоретичних знань, а також вивчення художнього досвіду відомих авторів, які отримали світове визнання. Робота над аналогами творів знаменитих майстрів допомагає проаналізувати рішення, що сформувалися протягом століть - пластичні, стилістичні та технологічні для визначення авторської ідеї.

Гаррі Кларк народився 17 березня 1889 році в Дубліні, Ірландія, помер 6 січня 1931 року, відомий ірландський ілюстратор. Серед його найвідоміших робіт ілюстрації до казок Ганса Крістіана Андерсена, оповідань Едгара Аллана По, графічне оформлення «Фауста» Гете. Вмілі ілюстрації ірландського ілюстратора вирізняються насамперед його самовідданою відданістю старим традиціям та їх філігранним втіленням. Концепти всіх персонажів жанру хоррор сучасності значною мірою побудовані на ілюстраціях тих часів, насамперед на образах Кларка. Можна простежити в його роботах використання чітких контурів, орнаментів та плакатного стилю у поєднанні з фігурами.

Джон Хау народився 21 серпня 1957 року у Ванкувері, Канада, ілюстратор. Однією з його перших робіт під час навчання в Європі стала ілюстрація до «Володаря перстнів». Найбільшу популярність йому принесли ілюстрації до книг Джона Толкіна. З 2000 року разом з Аланом Лі працював над кінотрилогією Пітера Джексона «Володар перстнів» у якості концептуального дизайнера. Пізніше взяв участь у створенні багатьох фільмів.

Алан Лі народився 20 серпня 1947 року в графстві Мідлсекс, Велика Британія - англійський ілюстратор. Навчався у школі мистецтв Ілінга. Світове визнання здобуває у 1978 році завдяки малюнкам до книги «Феї». С 2000 року разом з Джоном Хау працював над кінотрилогією Пітера Джексона «Володар перстнів».

Обидва митця класичні ілюстратори всесвіту книг Джона Толкіна. Вони професійно працюють у стилі фентезі, із величними образами лицарів та

геральдиною. В ілюстраціях Джона Хау відчувається велика енергетика, ніби герої зараз оживуть на сторінках книги. Роботи Алана Лі більш деталізовані, більш приглушені кольори. Обидва вони надзвичайно талановиті художники та зіграли важливу роль у тому, як ми уявляємо собі фентезійно-казкове Середзем'я.

Михайло Львович Бойчук народився 30 жовтня 1882, с. Романівка, Тербовлянський повіт, Королівство Галичини та Володимирії, помер 13 липня 1937. Відомий український художник, маляр-монументаліст, засновник самобутньої школи українського мистецтва «бойчукізм», лідер групи «бойчукістів». Один із засновників монументального мистецтва України 20 століття, заснованого на національних традиціях. Михайло Бойчук отримав європейську освіту, опановуючи малярство у Відні, Кракові, Мюнхені, Парижі. У своїй творчості він прагнув відродити художню традицію на основі візантійського фрескового живопису та традицій Стародавньої Русі. Його роботи багатогранні, він ілюстрував книги, проводив реставраційні роботи у Львові, в усипальниці родини Разумовських та стародавнього іконостасу в їхній церкві в Лемешах (на Чернігівщині), відновлював фрески Софійського собору в Києві та Успенського в Чернігові, створював нові фрескові ансамблі. Працював над художнім оформленням вистав Леся Курбаса. Разом з учнями виконав розписи Луцьких казарм у Києві.

На основі його робіт можна проаналізувати площинність, він використовував традиційні прийоми візантійського іконопису, а його відмова від натуралізму дала новий поштовх у мистецтві. Люди в його роботах зображені монументально, виразно, в анфас.

Іван-Валентин Феодосійович Задорожний народився 7 липня 1921, м. Ржищів, Київської області, помер у 1988 році - український художник-монументаліст, живописець, графік. Заслужений діяч мистецтв УРСР з 1960 року. Лауреат Шевченківської премії 1995 року (посмертно). Вчився в Київському Державному художньому інституті (1945 – 1951 р. р.). Художник багато працює, одна з картин - «Хліб насущний», у якій особливо помітний вплив Михайла Бойчука

та його школи. Водночас у нього формується свій неповторний індивідуальний стиль: кожен мотив окреслено контурною лінією, на яку накладено відповідні сюжети написи - цитати.

Варто звернути увагу на його гобелени та вітражі, які виконані на історичну та героїчну тематику. Можна сказати, що в цих роботах відчувається геральдичний підхід до композиції, а також простежується плакатний стиль.

Дієго Рівера народився 8 грудня 1886 року, помер 24 листопада 1957 року, Мехіко. Малював портрети, жанрові картини, натюрморти, звертався до графіки (літографія). Він був лідером мексиканського муралізму, художником - монументалістом, що принесло йому світову славу. Рівера навчався живопису в Мехіко, потім понад 10 років прожив у Парижі, подорожуючи Європою. Особливістю його творчості є фрески, які являють собою великі спрощені фігури людей. Вони вирізняються яскравими кольорами та помітним впливом ацтекської культури. Оскільки настінні розписи у його виконанні заповнюють весь простір стіни, часто його фігури скульптурні та масивні.

Беноццо Гоццолі народився у 1420 році, помер 4 жовтня 1497 році, Італія – італійський художник, скульптор часів Відродження. Він належить до майстрів другого покоління епохи Раннього Відродження і є визнаним майстром фрескового живопису. Його фрескові цикли демонструють перші успішні спроби тотального підпорядкування архітектурного простору, де історична реальність інтегрується у площину міфу. Можна сказати, що майстер відмовляється від тривимірної перспективи, він заповнює всю площину стіни елементами пейзажу, тваринами, вершниками. У своїх фресках художник використовує фігури геральдичних тварин (гепардів, соколів, собак, коней), які позначають статус головних героїв. У художника безліч деталей, але кожна фігура чітко окреслена контуром, завдяки цьому композиція чудово видна на відстані.

Дипломна робота спонукала до глибокого вивчення традиційного монументального мистецтва та можливостей його застосування у сучасному стріт-арті. Для дослідження були обрані автори, які представляють різні етапи розвитку мистецтва від італійського Ренесансу та мексиканського муралізму до українського неомонументалізму та сучасної світової ілюстрації. У процесі практичної роботи над дипломним проектом стає зрозуміло, як у конкретних випадках у світі можна використовувати класичну міфологію, перенісши її з античного епосу на сучасний рівень. Незважаючи на різноплановість та різні етапи розвитку творчості художників обраних для роботи над аналогами, їхню майстерність можна застосувати у сучасному світі. Дипломний проект підкорює архітектурний простір, створюючи сучасний палац із зображенням міфічних героїв. На прикладі робіт Михайла Бойчука, Івана-Валентина Задорожного та Дієго Рівери проект стає не просто декоративним елементом, а організує глядачів для взаємодії із масштабними образами героїв. Тема проекту дуже схожа на ілюстрації Джона Хау та Алана Лі, вона повертає нас у середньовіччя та романтичний настрій, де ще є лицарі, які можуть нас захистити та відстояти світовий порядок. Якщо взяти Беноццо Гоццолі, то можна сказати, що на фоні його робіт, у закритому просторі не просто розписана глуха стіна, а виходить ефект безперервної панорами розсовуючи її межі. У дипломному проекті замикаємо коло від ренесансної капели до сучасного міського муралу. У дипломному проекті я повертаюся до вічних тем – фантезійної міфології, добра і зла, героїзму та символізму.

СЦЕНАРІЙ РОБОТИ.

Композиція безпосередньо втілює тему "Замикаючи коло". Вона демонструє, як сучасний стрит-арт в інтер'єрному чи сучасному міському середовищі переймає функції ренесансної фрески.

В центрі композиції привертає увагу монументальний образ лицаря-захисника в обладунках в момент його коронації. Він являє собою силу і стійкість у всі часи та актуальні у будь-яку епоху. Нерухомість і монолітність металевих обладунків вражають і дають відчуття непорушності та монументальності. Лицар в свій час був мандрівником, який пройшов свій шлях, свої випробування і тепер готовий перейти у новий статус. Коронація героя це та точка коли пройшла боротьба, закінчилися війни та хаос, це той момент коли герой отримує своє визнання. Коронований лицар являє собою композиційним та смисловим центром композиції. Він є примирителем та утримувачем двох протилежних стихій, які представлені геральдичними прапорами - вогняним левом та холодним вовком.

Ліва частина - геральдичний стяг із зображенням Лева одна з головних композиційних опор. Він розташований по лівій стороні від центральної фігури лицаря, та є активним, світлим та структурованим началом композиції. Традиційно лев це денне світло, вогненна стихія та енергія яка дає внутрішню силу, сміливість, влада, закон та справедливість. Можна казати, що лев відповідає за свідому сторону людського життя. Він відкрито захищає закон і встановлений порядок. Прапор із левом виступає свідком коронації лицаря та передає сонячну харизму, право на владу.

Права частина - геральдичний стяг із зображенням Вовка одна з головних композиційних опор та виступає полярною опозицією до прапора зі зображенням Лева. Розташований по інший бік від фігури лицаря, вовк урівноважує композицію. Вовк це більш нічний хижак пов'язаний із нічним світилом, у нього більш енергія холоду. Він відповідає за нічну частину доби, підсвідому сторону життя людини, її

внутрішній духовний пошук. Вовк – це незалежність, автономія, свобода яка не передбачає компромісів, гордість та вміння захищати власні кордони, він діє не через прямий наказ чи писаний закон, а через внутрішній кодекс честі, інстинкт та природне право. Прапор з вовком при коронації лицаря говорить про те що справжній лицар – хранитель повинен мати глибоку мудрість, вірність своєму корінню.

Можна казати що Лев символізує день, раціональні дії, то Вовк повертає нас до ночі, відпочинку, накопичення сил перед новим світанком. Це вічна циклічність природи й людського досвіду.

КОМПОЗИЦІЙНЕ, СТИЛЬОВЕ ТА ТЕХНІЧНЕ РІШЕННЯ.

Робота є художнім твором. Написана на картоні акриловими фарбами, розмір 80 x 150 см.

Композиційне рішення.

У дипломному проєкті композиція побудована на принципах класичного монументального мистецтва з чітко вираженою символікою.

Композиція повністю симетрична, головний герой стоїть обличчям до глядача. Фігура лицаря в обладунках - головний герой, навколо нього вся історія. Композиційний простір візуально розділений на три вертикальні зони, які характерні для геральдичної композиції. На передньому плані фігура лицаря, геральдичні прапори з обох боків врівноважують ліву і праву частину композиції. Вертикальний ритм простежується лініями меча, лицарської фігури та прапорів. Ми можемо простежити динаміку руху вздовж внутрішніх накладок обладунків, таких як плечі та пластини, невеликі нахили голови лева та вовка, гострі краї корони, які створюють діагональні вектори. За допомогою градієнта кольору вирішується мальовнича динаміка в лінії вітражів за лицарем. При тональному розширенні від світлового центру композиції до насиченого кольору прапорів з боків, коло корони отримує ефект внутрішнього сяйва. Колірний градієнт м'яко перекриває контрастні кольори - червоний і синій.

Колористичне рішення.

Для композиції використана обмежена, але виразна палітра. Колірна гамма ділиться на теплі (ліві) і холодні (праві) тони. З лівого боку прапора із зображенням лева переважає теракотовий червоний відтінок, лев зображений у вохристо-золотисто-коричневих тонах. Ця колірна гамма символізує вогонь, сонячну енергію та силу Землі. З правого боку прапора зображений вовк, палітра кольорів з темно-

синього і сріблясто-блакитного відтінка. Ця сторона символізує ніч, лід, стримування місячного і душевного спокою. Фігура лицаря з'єднує обидві сторони суцільною масою з вохристо-бронзових, золотих і теракотових обладунків. Він підтримує баланс між червоним і синім кольорами.

Стильове рішення.

Композиція виконана у стилі монументально-декоративного мистецтва, з елементами символізму. При відмові від дрібної анатомічної структури та обладунків лицаря, а також узагальнене трактування образів лева та вовка все це перетворюється на художні знаки. Весь простір будується на великих кольірних плямах. Композиція при поєднанні стилізованої графіки та кольорових градієнтів більш фентезійна та не визначає історичну подію або епоху.

Технічне рішення.

Для основи використаний високоякісний художній картон, його гладка текстура дозволяє виконувати чіткі лінії, детально виконати дрібні деталі. Попередньо поверхня картону покрита тонким шаром акрилового ґрунту, завдяки чому збережеться яскравість кольорових пігментів.

Розроблений ескізний малюнок був перенесений на заґрунтований картон. На першому етапі - червоний та синій прапори, елементи фігур заповнювалися локальними плямами акрилу, за рахунок покривної здатності акрилових фарб отримані рівні матові плями без слідів пензля. Контури вітражного скла через швидке висихання акрилового фону дозволило навести без розмивання чи злиття кольорів. Колірні переходи поглиблювалися шляхом нанесення тонких, сильно розведених водою шарів акрилу, це зробило ефект глибини. Для захисту від вологи та механічних пошкоджень композиція покрита фінішним матовим акриловим лаком, який підсилює її монументальний характер.

СКЛАД ПРОЕКТУ.

До складу проекту входить:

- дипломна записка (42 стор.)
- композиція (загальним розміром 80 х 150 см).
- фрагмент (загальним розміром 75 х 75 см).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Монументальний живопис / Г. Я. Складенко // Енциклопедія Сучасної України
URL: <https://esu.com.ua>
2. Стріт-арт як соціально естетичний феномен урбанізованого простору.
/А. Васюріна, А. Клімова/
URL: <https://doi.org>
3. Вікіпедія- енциклопедія.
URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Лицар>
4. Вікіпедія- енциклопедія.
URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/ Геральдичні символи](https://uk.wikipedia.org/wiki/Геральдичні_символи)
5. Енциклопедія візуальних мистецтв.
URL: <https://www.wikiart.org/ru/garri-klark>
6. Вікіпалантір
URL: <https://lotr.fandom.com/ru/wiki/>
7. Редітт
URL: https://www.reddit.com/r/lotr/comments/16p7at7/complete_john_howe/
8. Український інститут національної пам'яті
URL: <https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/zhovten/30/1882-narodyvsya-myhaylo-boychuk-hudozhnyk-monumentalist>
9. Арт архів
URL: <https://arthive.com/uk/diegorivera/biography>
10. Культурний гід
URL: <https://huxley.media/diiego-rivera-mizh-mistectvom-i-revoljucijeju/>
11. Арт-портал всесвітня художня культура.
URL: https://art.biblioclub.ru/picture_8950_pohislenie_elenyi/

АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ.

Іл. 1. Гаррі Кларк. Ілюстрація. 1920 рік.

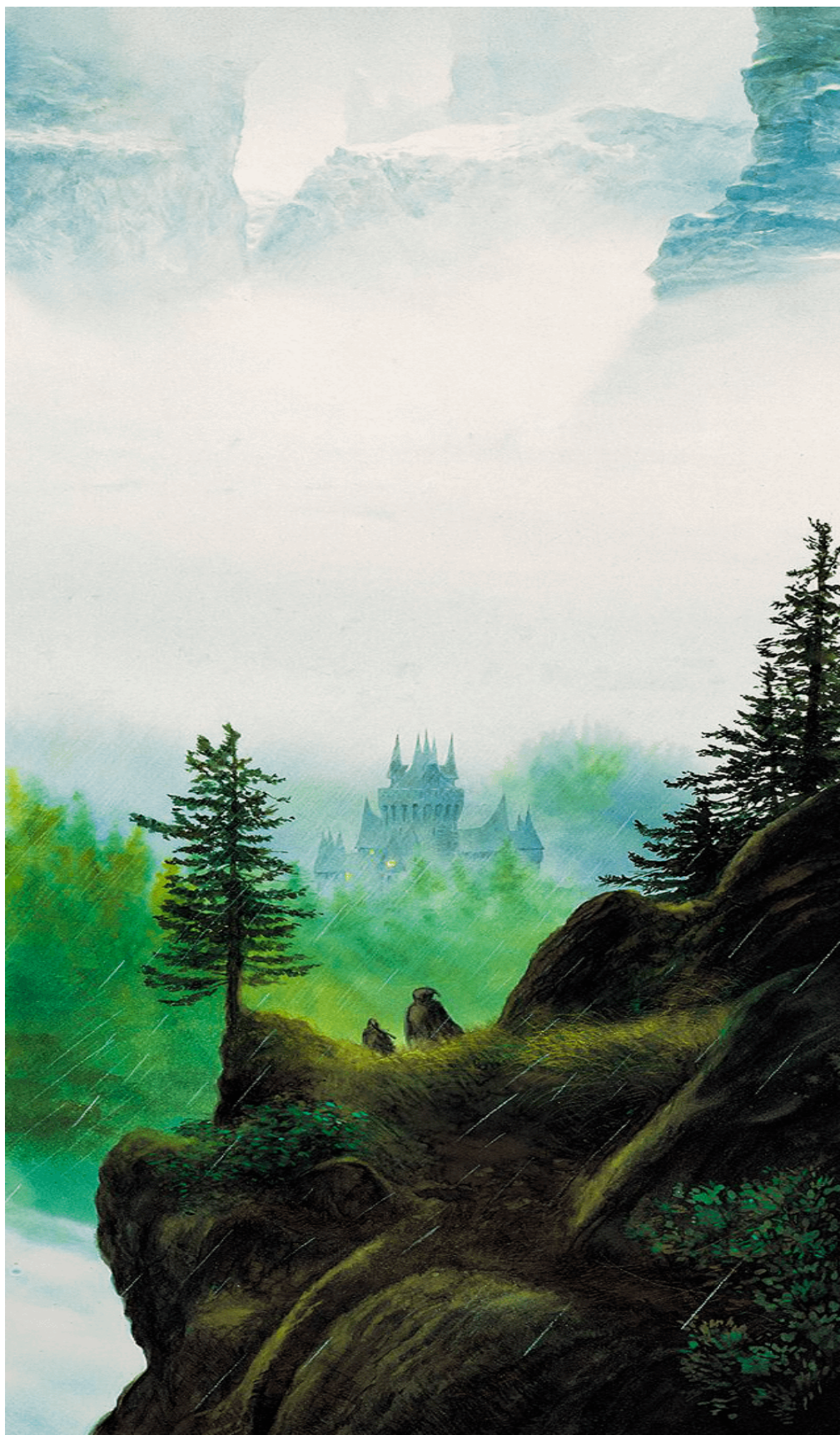
Іл. 2. Ілюстрація Джона Хоу до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

Іл. 3. Ілюстрація Джона Хоу до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

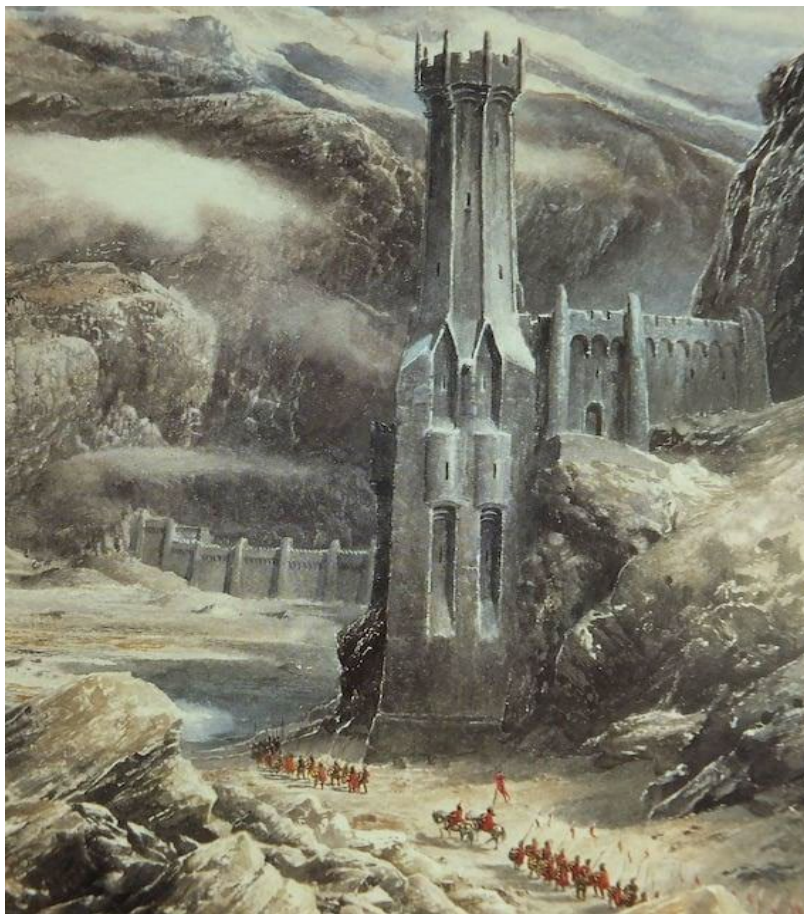
Іл. 4. Ілюстрація Джона Хоу до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

Іл. 5. Ілюстрація Джона Хоу до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

Іл. 6. Ілюстрація Алана Лі до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

Іл. 7. Ілюстрація Алана Лі до книги Джона Толкіна «Володар перстнів».

Іл. 8. Михайло Бойчук, Розпис Харківського Червонозаводського театру, «Свято врожаю», 1935 рік.

Іл. 9. Михайло Бойчук «Пророк Ілля», для «Дяківської бурси» у Львові. Орієнтовно 1911 або 1912 рік. Дерево. Темпера.

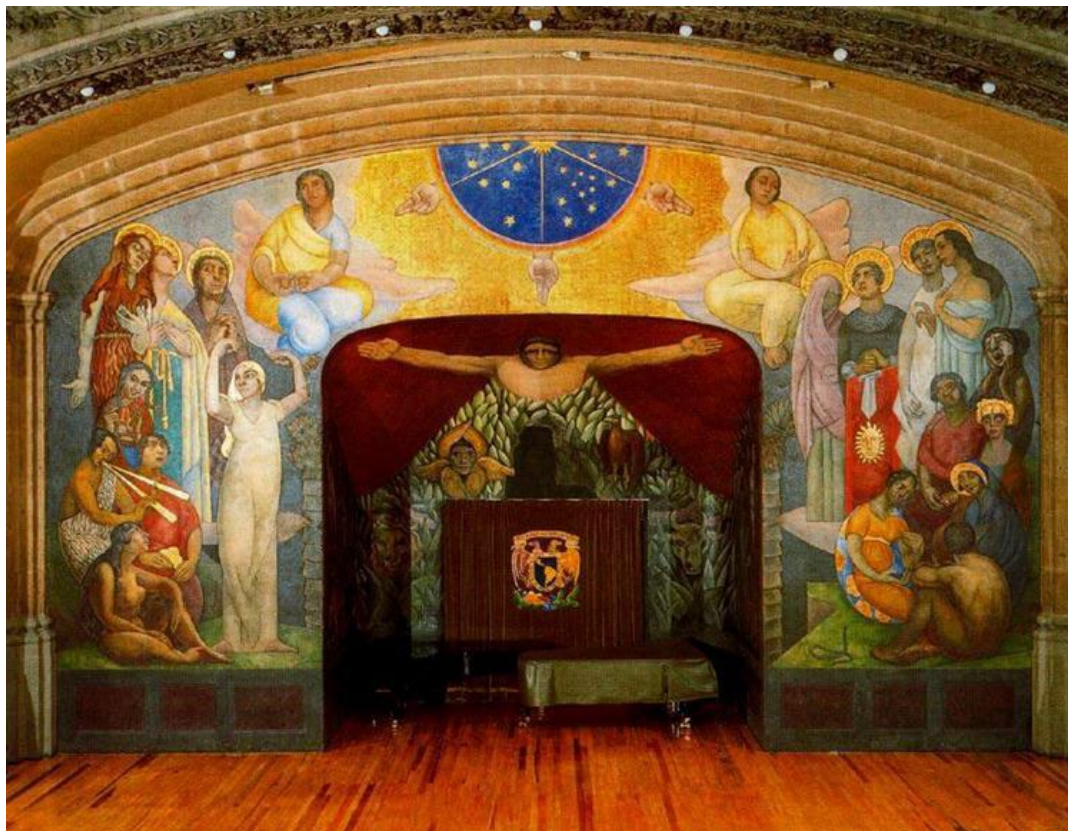
Іл. 10. Михайло Бойчук «Дівчина», 1915 рік.

Іл. 11. Іван-Валентин Задорожний «Хліб насущний» Полотно, олія, темпера.
Національний художній музей України, 1985 рік.

Іл. 12. Іван-Валентин Задорожний «Самотність», Полотно, олія, темпера. 1983 рік.

Іл. 13. Дієго Рівера «Створення», Національний автономний університет, Мехіко, 1923 рік.

Іл. 14. Дієго Рівера «Людина на роздоріжжі», фреска, 1934 рік.

Іл. 15. Беноццо Гоццолі «Поклоніння волхвів», Палаццо Медічі-Ріккарді, Флоренція, 1459 рік.

Іл. 16. Беноццо Гоццолі «Викрадення Єлени» Національна галерея Лондон, орієнтовно 1460-1480 рік.

Іл. 17. Беноццо Гоццолі «Воскресіння Лазаря», Національна галерея мистецтв у Вашингтоні, округ Колумбія. 1497 рік.

Іл. 18. Беноццо Гоццолі «Процесія Найстаршого Короля», Палаццо Медічі-Ріккарді, Флоренція, 1459-1460 рік.

Іл. 19. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Ескіз. 2026 рік.

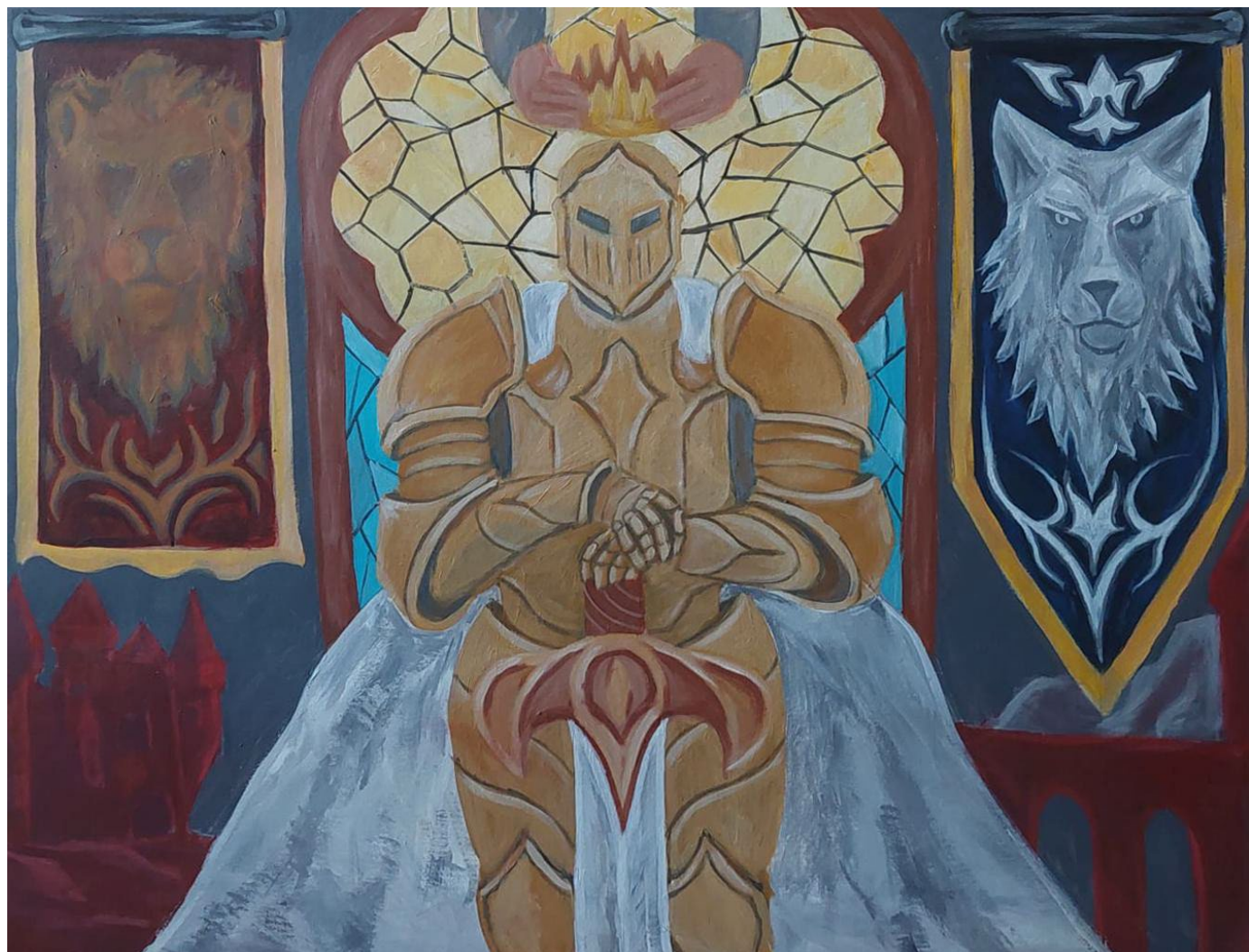
Іл. 20. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Покриття акриловим ґрунтом. 2026 рік.

Іл. 21. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Робота над проектом. 2026 рік.

Іл. 22. Твердохлєб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Робота над проектом. 2026 рік.

Іл. 23. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Робота над проектом. 2026 рік.

Іл. 24. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». 2026 рік.

Іл. 25. Твердохлєб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Робота над проектом. Фрагмент. 2026 рік.

Іл. 26. Твердохлєб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». Робота над проектом. Фрагмент. 2026 рік.

Іл. 27. Твердохлеб Володимир. Проект бакалавра
«Замикаючи коло». 2026 рік.